

מיפוי שדה העמיות בישראל

מערכת מיפוי שדה העמיות המקצועי בישראל

דו"ח רבעוני ראשון
ינואר-מרץ
Q1 2022

המנהלת הלאומית לקשרי
ישראלים והתפוצות
The National Alliance
Strengthening Israelis'
Connection to World Jewry

עמ"י
AM"י
חיבורים לחיים

ההסתדרות הציונית העולמית
WORLD ZIONIST ORGANIZATION

פתיחה

אנחנו גאים להציג את הדו"ח הרבעוני הראשון לשנת 2022 של מערכת מיפוי שדה העמיות המקצועי בישראל. מרבית הנתונים המוצגים בדו"ח הם מהתקופה של ינואר-מרץ 2022, לצד תמונת מצב נוכחית נכון לפרסום הדו"ח (אפריל 2022). מערכת המיפוי, שפיתוחה החל בקיץ 2021, נועדה לשרת מובילי ארגונים ופעילים בתחום יחסי ישראל והתפוצות.

על אף שהמערכת רק בתחילת דרכה, כבר היום אנחנו רואים התקדמות משמעותית ברמת שיתוף המידע בין הארגונים וביכולת לייצר הבנה משותפת של תהליכי הפיתוח של שדה העמיות המקצועי בישראל. אנו תקווה כי הדו"ח הנוכחי והדו"חות שלאחריו, יסייעו לכלל המנהיגות והמנהיגים בשדה בהובלת תהליכים חשובים לקידום עמיות בישראל, דרך הכרות מעמיקה יותר עם השדה המקצועי.

תודות

המערכת היא תוצר של מהלך מיפוי משותף של חברי קואליציית העמיות ובהובלת הארגונים הבאים: מכון ראות, Enter, עמ"י - המינהלת הלאומית לקשרי ישראלים והתפוצות, ההסתדרות הציונית העולמית והייעוד המשותף.

כלל הנתונים שנאספו במסגרת הליך המיפוי, מופיעים בדו"ח המיפוי המלא, אשר נכתב ע"י ד"ר עזרא קופלוביץ וד"ר שלומי רביד. דו"ח המיפוי לצד הדשבורד שפותח ע"י חברת Know Your Data, מסכמים תהליך ראשון מסוגו של מיפוי פעילות אזרחית בשדה חברתי, מציגים את הנתונים הרבים שנאספו ומאפשרים מבט רחב ומעמיק על היבטים שונים ומגוונים ברמת התוכניות, המנהיגות והארגונים. הכינו את הדו"ח: מכון ראות (אביטל ענבר, ברק סלע) סייע באיסוף נתונים: עופר צ'יזיק

רקע

הנתונים המופיעים במערכת שלפניכם נאספו ומופו בשיטת ביובליץ. במתכונתה המקורית משמשת שיטה זו ליצירת מסד נתונים של מגוון ביולוגי בשטח גאוגרפי תחום, בזמן מוקצב ובשיתוף קהילה של מתנדבים, ביחד עם אנשי מקצוע. בשינויים הנדרשים, מתאימה שיטת ביובליץ גם ליצירת מסד נתונים על אקוסיסטם אנושי. מסד הנתונים שנוצר משרת את בעלי העניין השונים בקידום השינוי - או במקרה הנוכחי, את הפרדיגמה החדשה של עמיות יהודית בקרב החברה הישראלית. במאגר מידע זה, איסוף ומיפוי נתוני העמיות בוצע ע"י מתנדבים מארגוני העמיות השונים. בתהליך המיפוי הראשוני, נערך סקר מנהיגים בקרב 344 משתתפים, סקר ארגונים עם 163 משתתפים ו-60 ארגונים, ו-12 מפגשים (פיזיים ווירטואליים) עם 98 משתתפים.

מטרות

מטרת המערכת היא להעניק מבט מעמיק על השדה המקצועי, לקבל תמונת מצב עדכנית ולאפשר ביצוע אנליזות מתקדמות לטובת הבנת מגמות ותהליכים בשדה העמיות בישראל. בנוסף, אנו מקווים כי המערכת תסייע בעידוד שיתופי פעולה ואיגום משאבים, עידוד התרחבות תכנים של עמיות לשדות חדשים, צמצום פערי ידע ומידע ומניעת 'נקודות עיוורון' בפעילות, ותסייע בקבלת החלטות מושכלת ואמפירית, שמבוססת על נתונים ולא רק על אינטואיציה.

מטרת הדו"ח הרבעוני היא לספק לציבור המקצועי תמונת מצב נוכחית של מערכת המיפוי, מבחינת נתונים חשובים ומבחינת התקדמות איסוף הנתונים במערכת.

נתוני דו"ח רבעוני Q1:

הקדמה

המטרה בהפקת הדו"ח הרבעוני היא ליצור כלי שיוכל להראות את השינויים והמגמות בשדה העמיות על מנת לשקף תמונת מצב עדכנית לכל בעלי העניין ומקבלי ההחלטות.

הדו"ח הוא מוצר ראשוני שמשקף את יכולות המערכת בגרסה ראשונית. המערכת עדיין בשלבי פיתוח ותציג במהלך השנה הקרובה יכולות נרחבות יותר. עם זאת, כבר היום המערכת יכולה לשקף לנו מגמות ותהליכים רבים בשדה – כפי שתוכלו לראות בדו"ח.

אנחנו מחויבים להמשך פיתוח והטמעת המערכת בשדה העמיות על מנת שנוכל להצביע על תהליכי שינוי עמוקים בתחומים שונים כגון: **חינוך, חינוך בלתי-פורמלי, תכניות מנהיגות והכשרה, משלחות ותיירות חינוכית, חברה אזרחית, פילנתרופיה, תודעה ציבורית, אקדמיה, אמנות ועוד.**

הדו"ח הנוכחי מתמקד בשני חלקים – הראשון מציג את השינויים בנתוני המערכת נכון לרבעון הראשון של 2022, והשני מציג נתונים וניתוחים נבחרים מתוך תמונת המצב הנוכחית.

כחלק ממערכת המיפוי, פיתחנו ממשק שעוקב אחר שינויי הנתונים בכל רבעון: הוספה ועדכון של הארגונים, המחלקות/פעילויות והתכניות. הנתונים הבאים מתייחסים לרבעון הראשון של 2022 (Q1) מינואר-מרץ.

- **ארגונים:** מאז ינואר נוספו 4 ארגונים חדשים לרבעון ועוד ארגון נוסף שהתווסף מתחילת אפריל.
- **מחלקות/פעילויות:** מאז ינואר נוספו 43 מחלקות/פעילויות חדשות לרבעון ועוד 6 שנוספו מתחילת אפריל.
- **תכניות:** מאז ינואר נוספו 134 תכניות חדשות לרבעון ועוד 27 שנוספו מתחילת אפריל.

נתוני דו"ח רבעוני Q1:

תמונת מצב עדכון נתונים כללי

מידת הצלחתו של הדוח הרבעוני והיותו רלוונטי לשדה כולו, תלויה במחויבות הארגונים לעדכן את פרטיהם במערכת. שמחנו למצוא כי מתחילת 2022 עדכנו 11 ארגונים את פרטיהם:

- Hakhel
- Enter
- הסוכנות היהודית
- ההסתדרות הציונית העולמית
- עמיתי דילר
- WHY Israel
- JCC Global
- ROI Community
- אחכימא - אש התורה
- ים המלח בהתחדשות
- בינ"ה - התנועה ליהדות חברתית

נתוני דו"ח רבעוני Q1:

ארגונים שעדכנו את פרטיהם במערכת

מתחילת 2022 נפתחו 49 מחלקות/פעילויות. יש לציין כי אין מדובר בהכרח על מחלקות/פעילויות חדשות מבחינת ביצוע, אלא מבחינת מועד הוספתן למערכת מיפוי עמיות.

- המחלקות/פעילויות החדשות שייכות לארגונים: Hakhel, Enter, הסוכנות היהודית, עמיתי דילר ו-WHY Israel.

- רוב המחלקות החדשות שנפתחו הן של הסוכנות היהודית.

- המחלקות החדשות כוללות 106 תכניות שנפתחו ברבעון א (וחודש אפריל), סה"כ 117 תכניות חדשות במחלקות חדשות שנפתחו מאז תחילת 2022.

נתוני דו"ח רבעוני Q1:

מחלקות או פעילויות שנוספו למערכת

מתחילת 2022 עודכנו במערכת 39 מחלקות/פעילויות. יש לציין כי מדובר מחלקות/פעילויות קיימות במערכת מיפוי, אשר עודכנו בהתאם לשינויים שחלו בהן. 15 מחלקות/פעילויות עודכנו ברבעון הראשון ועוד 24 עודכנו מתחילת אפריל.

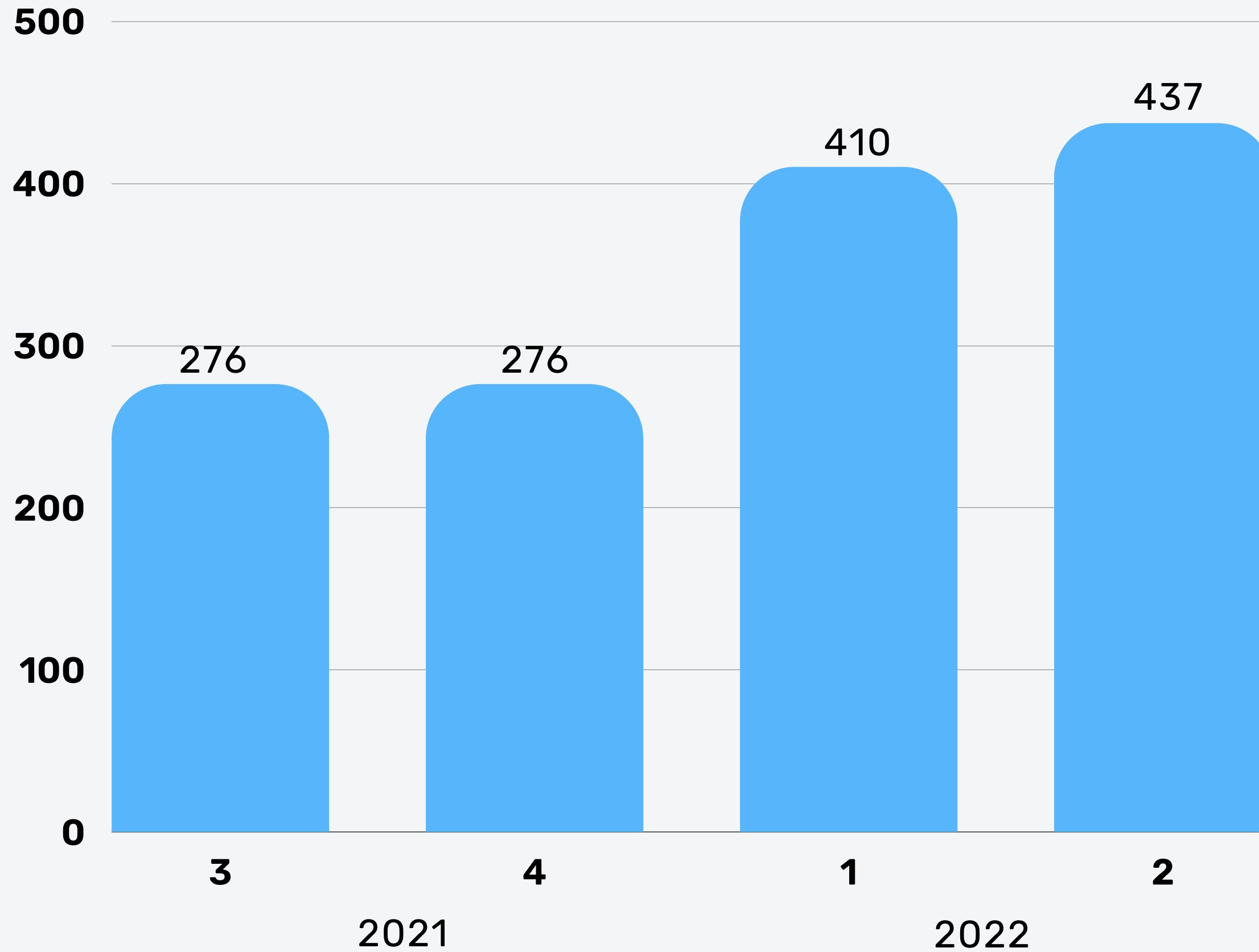
- המחלקות/פעילויות המעודכנות שייכות לארגונים: JCC Global, ROI Community, אחכימא - אש התורה, הסוכנות היהודית, ים המלח בהתחדשות, בינ"ה - התנועה ליהדות חברתית.

- המחלקות/פעילויות שעודכנו מאז תחילת 2022, כוללות 53 תכניות חדשות ועוד 17 תכניות שעודכנו.

נתוני דו"ח רבעוני Q1:

מחלקות או פעילויות שעודכנו במערכת

■ מספר התכניות הפעילות לאורך הרבעונים

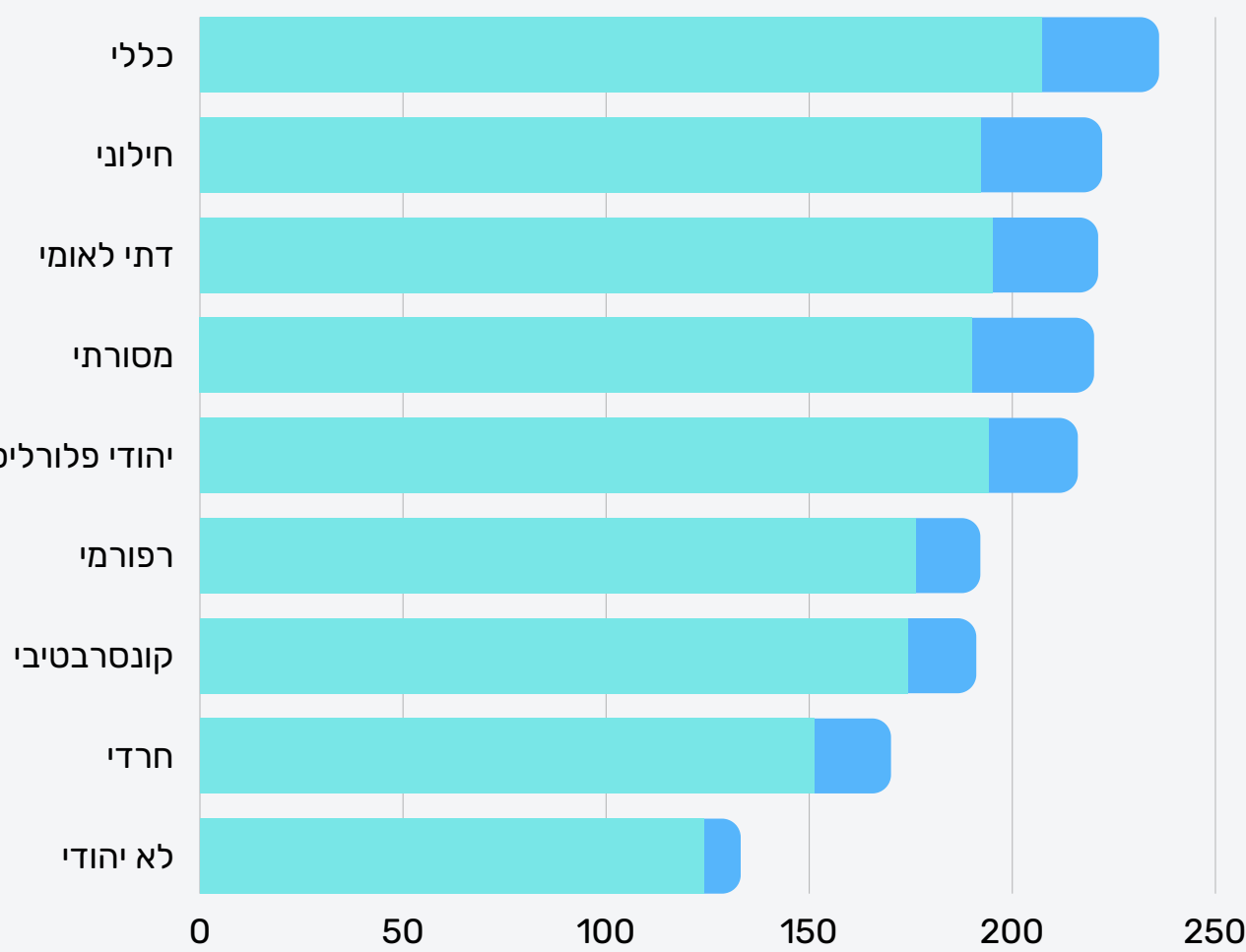

נתוני דו"ח
רבעוני Q1:

תכניות פעילות
בכל רבעון

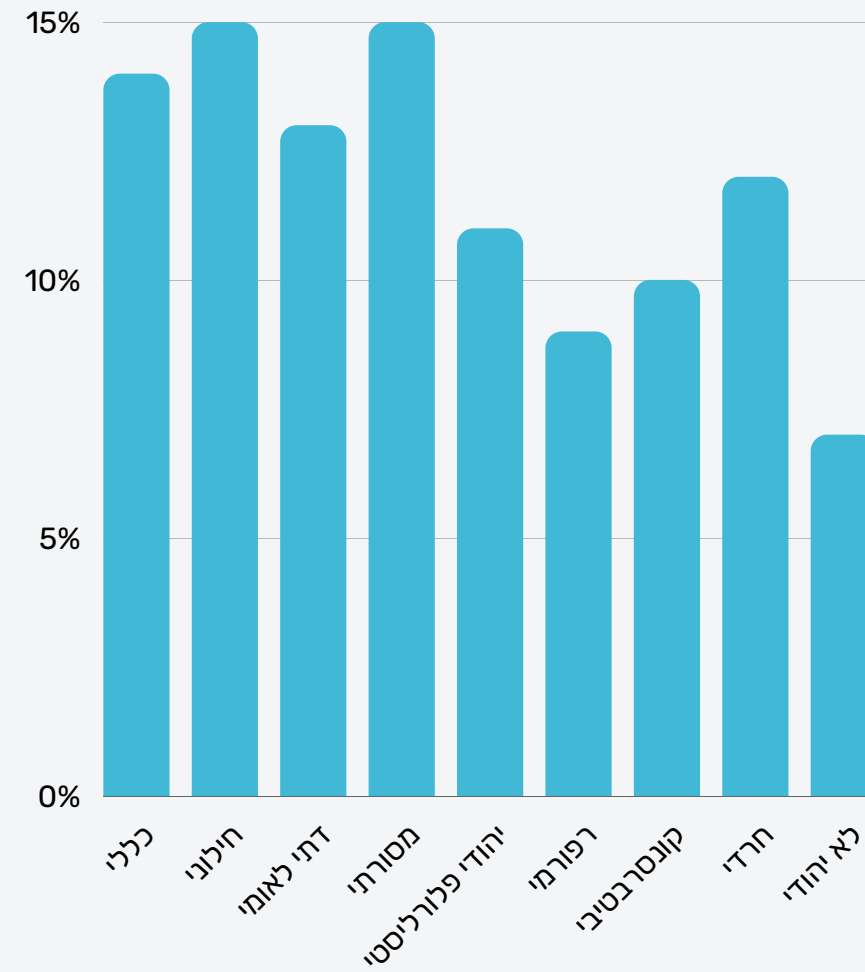
מספר תכניות שנוספו ברבעון לפי מגזרים

2021 Q1 2022

צמיחה ברבעון Q1 בתכניות לפי מגזרים

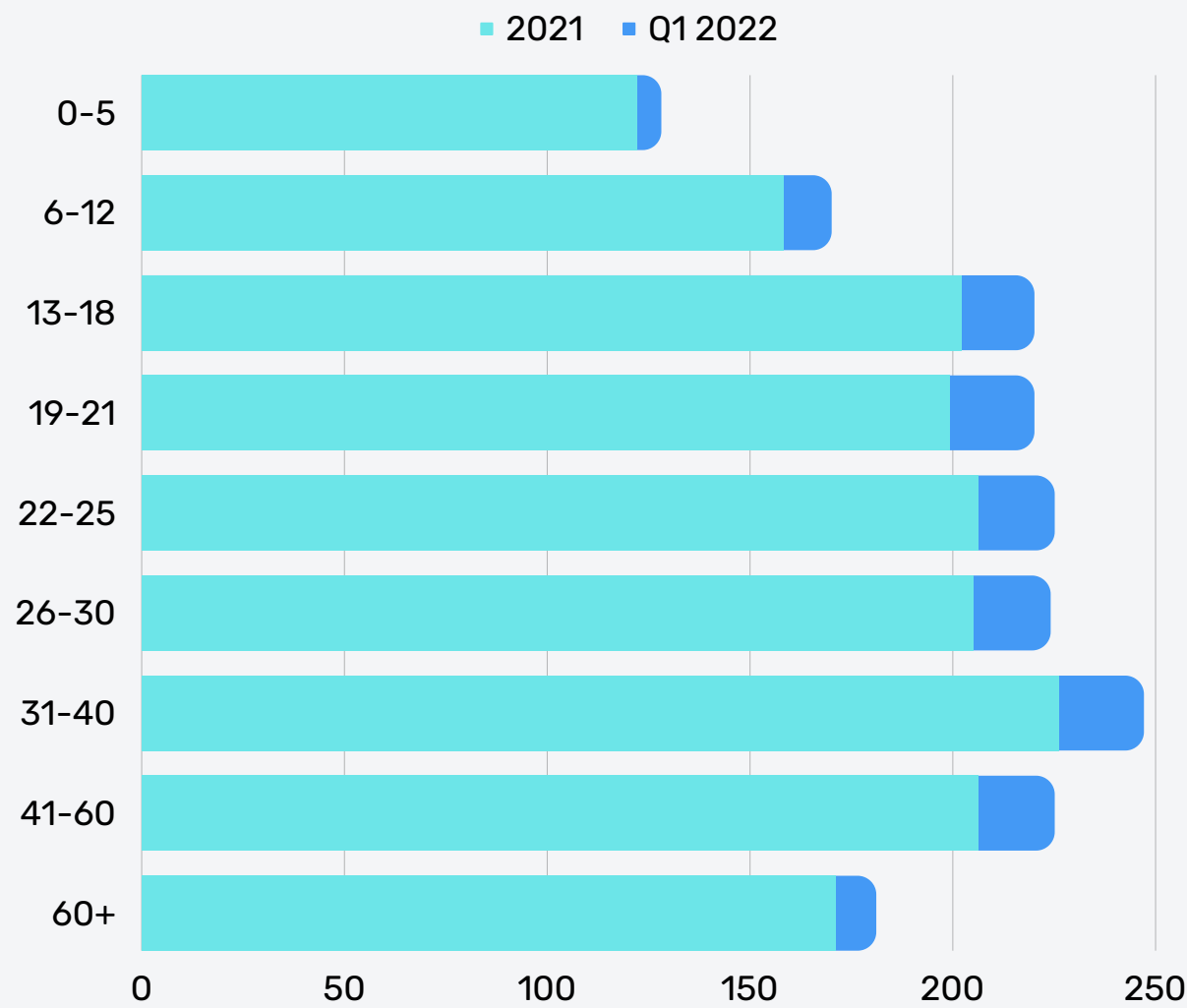
גידול רבעוני

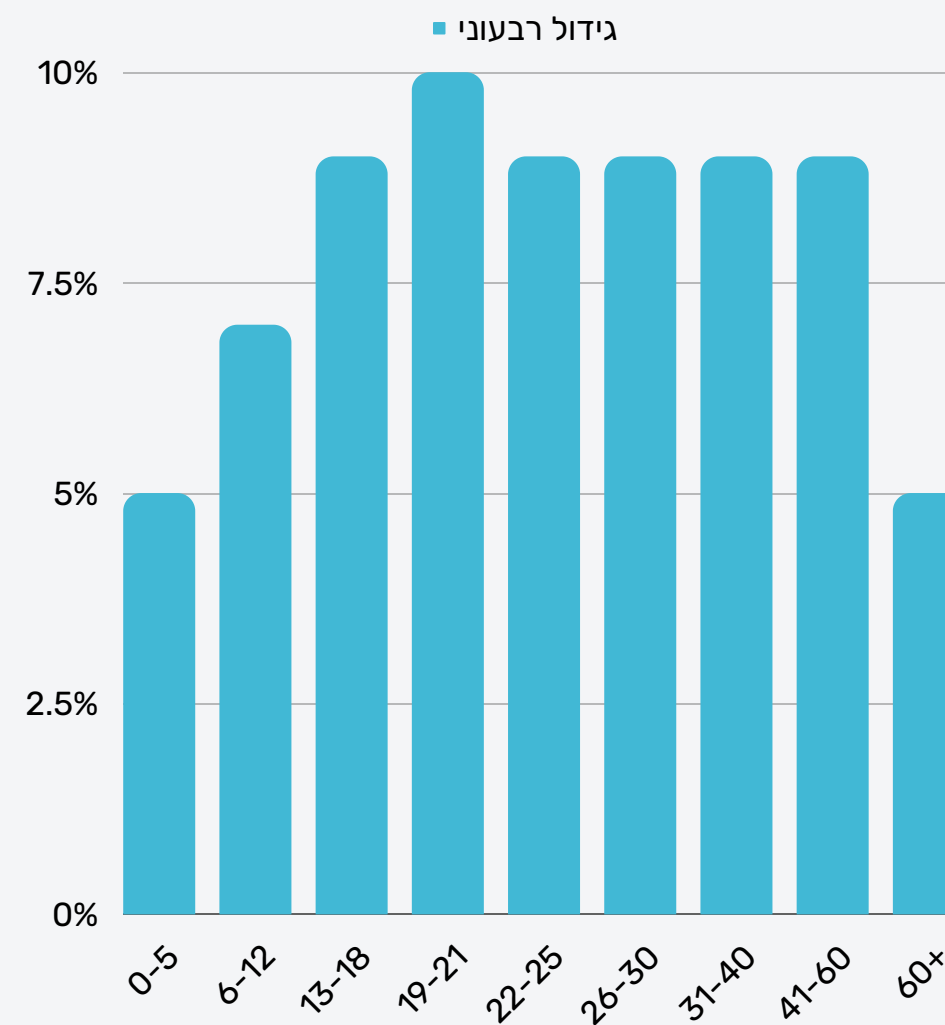
נתוני דו"ח
רבעוני Q1:
התפלגות וגידול
רבעוני בתכניות
לפי מאפיינים
שונים

ניתן לראות התאמה יחסית בין המגזרים בהם יש הכי הרבה תכניות לבין התכניות הצומחות ביותר, כגון המגזר הכללי, חילוני ודתי לאומי. ראוי לציין שתכניות למגזר החרדי צמחו באופן משמעותי ביחס למספר התכניות המועט.

מספר תכניות שנוספו ברבעון לפי גילאים

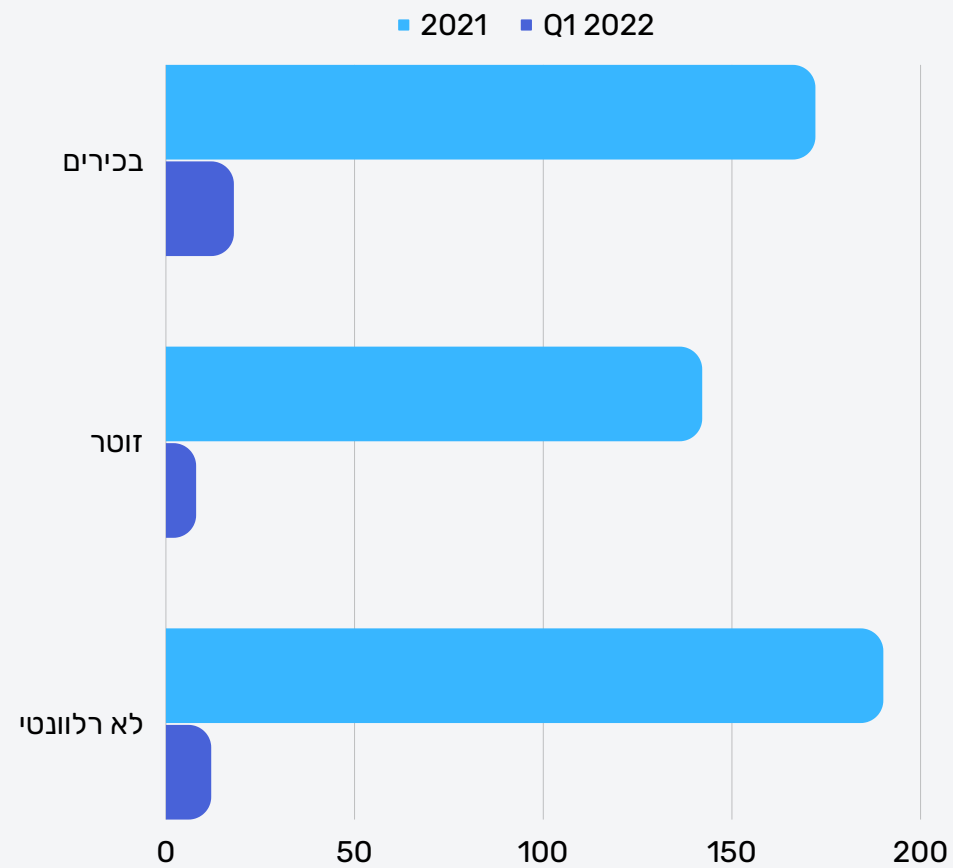
צמיחה ברבעון Q1 בתכניות לפי גילאים

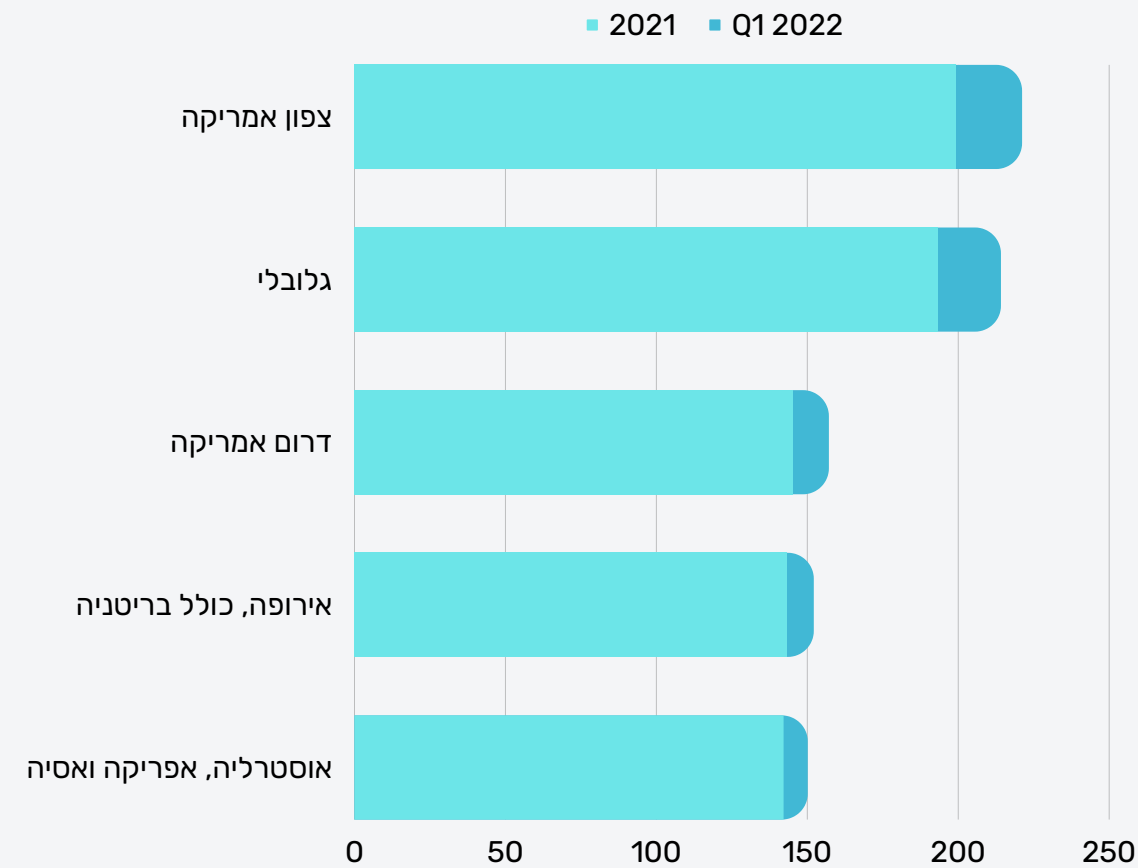
נתוני דו"ח
רבעוני Q1:
התפלגות וגידול
רבעוני בתכניות
לפי מאפיינים
שונים

רוב התכניות בשדה העמיות מכוונות לגילאי מבוגרים וצעירים וכך גם רוב הצמיחה בתכניות נמצאת בטווח הגילאים הזה. בגילאים הצעירים ובקרוב ילדים, היכן שיש מעט תכניות, יש גם צמיחה מועטה.

מספר תכניות לפי תפקידים ארגוניים

מספר תכניות באזורי פעילות מחוץ לישראל

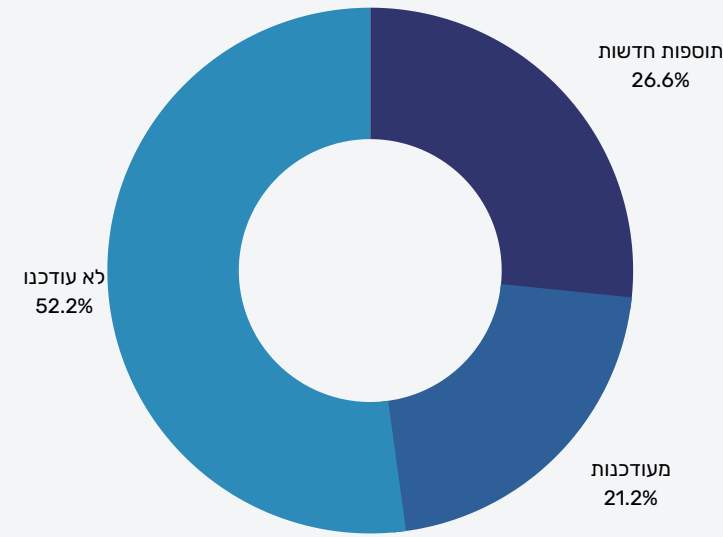
ישנן יותר תכניות שמיועדות לבכירים והצמיחה בקרב תכניות אלה יותר משמעותית. מכאן ניתן להבין ששווה להשקיע יותר בתכניות לבעלי תפקידים זוטרים.

בהקשר של הפריסה הגאוגרפית, ישנה התאמה יחסית בין פריסת העם היהודי מחוץ לישראל ביחס למספר התכניות לכל אזור.

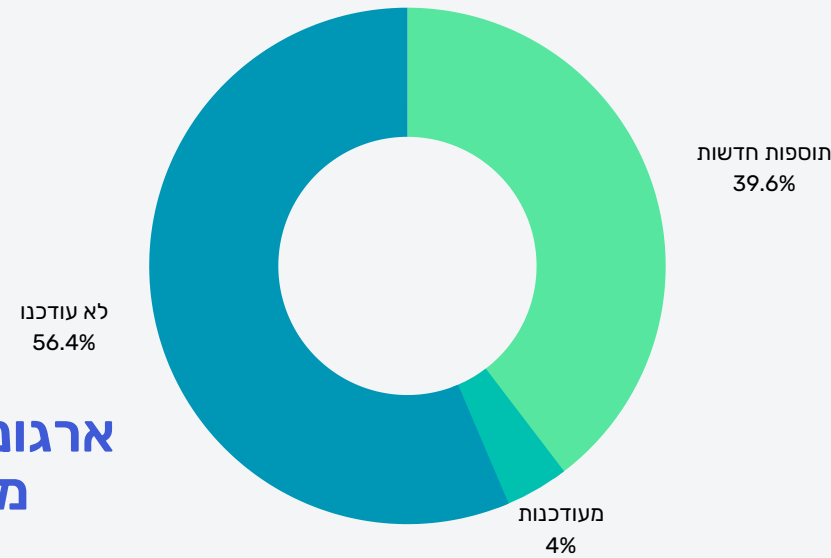
נתוני דו"ח רבעוני Q1:

התפלגות וגידול רבעוני בתכניות לפי מאפיינים שונים

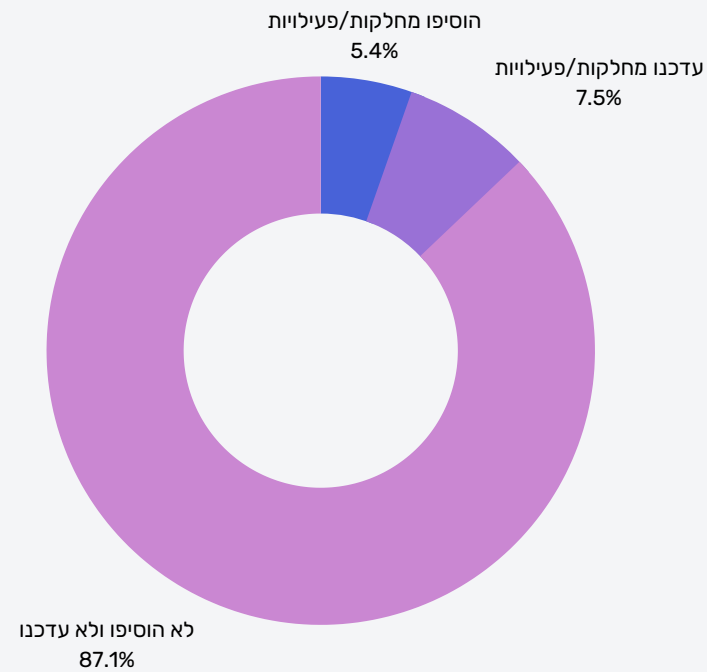
תמונת מצב ביחס להוספה ועדכון של מחלקות/פעילויות

תמונת מצב ביחס להוספה ועדכון של תכניות

ארגונים שעדכנו או הוסיפו מחלקות ופעילויות

נתוני דו"ח רבעוני Q1:

מידת ההטמעה ורמת העדכונים במערכת

נעשתה עבודה רבה ביחס להטמעת השימוש במערכת בקרב הארגונים השונים בשדה העמיות וכמחצית מהתכניות והמחלקות/פעילויות נוספו או עודכנו ברבעון הראשון, אולם במבט מעמיק ניתן לראות כי 87.1% מהארגונים במערכת לא עדכנו או הוסיפו מידע חדש.

בשקף הבא ניתן לראות את המסך הראשי של מערכת המיפוי. ניתן להכנס למערכת דרך הכתובת:

<https://www.heb.reutgroup.org/dashboard>

מסך זה ("מבט על - שדה העמיות") מאפשר לנו לקבל תמונת מצב יומית עדכנית על הנתונים המרכזיים של שדה העמיות בישראל, המאורגנים לפי 3 רמות: ארגונים, מחלקות/פעילויות ותכניות. בנוסף, ניתן לראות את הפריסה הארצית של כל תכנית, לצד חלוקה של התכניות לפי מאפיינים שונים. מעודכן לאפריל 2022.

בדו"ח שפורסם בספטמבר 21 איתרנו מספר מגמות ומתוכם חילצנו מספר המלצות מרכזיות: צורך בפיתוח הסללה מקצועית, הרחבת תהליכי ההכשרה המקצועית ויצירת מרחב ציבורי שוחר עמיות. לפי הנתונים העדכניים, ניתן לראות ששדה העמיות עדיין בראשית התהליך ביחס לשינוי אופי המנהיגות והרחבת התכניות לחלקים נוספים של החברה הישראלית.

מבט על השדה:

תמונת מצב כללית אפריל 2022

מבט כללי על שדה העמיות

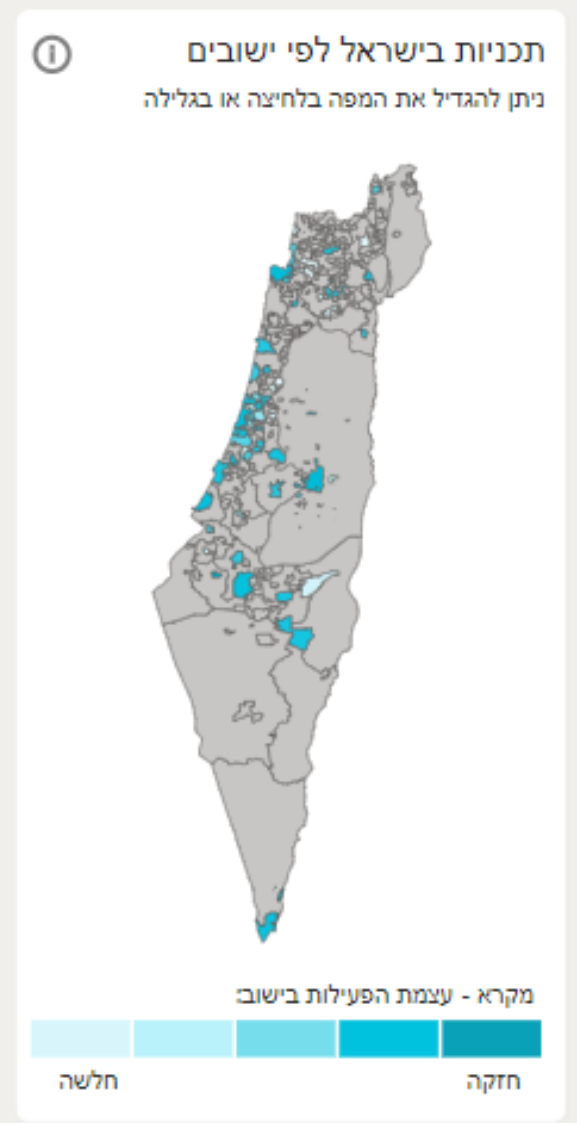
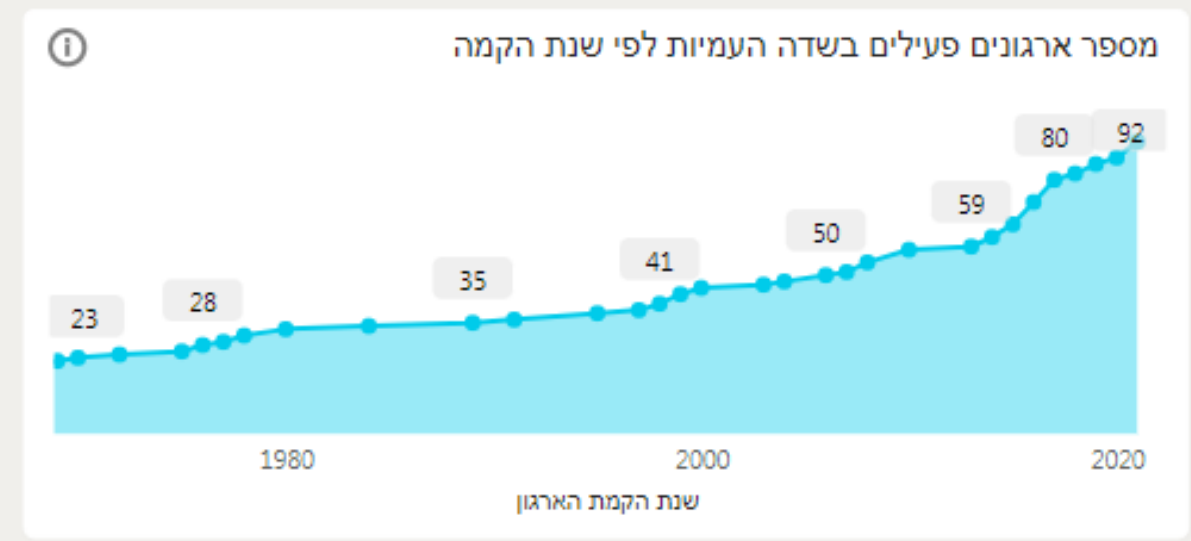
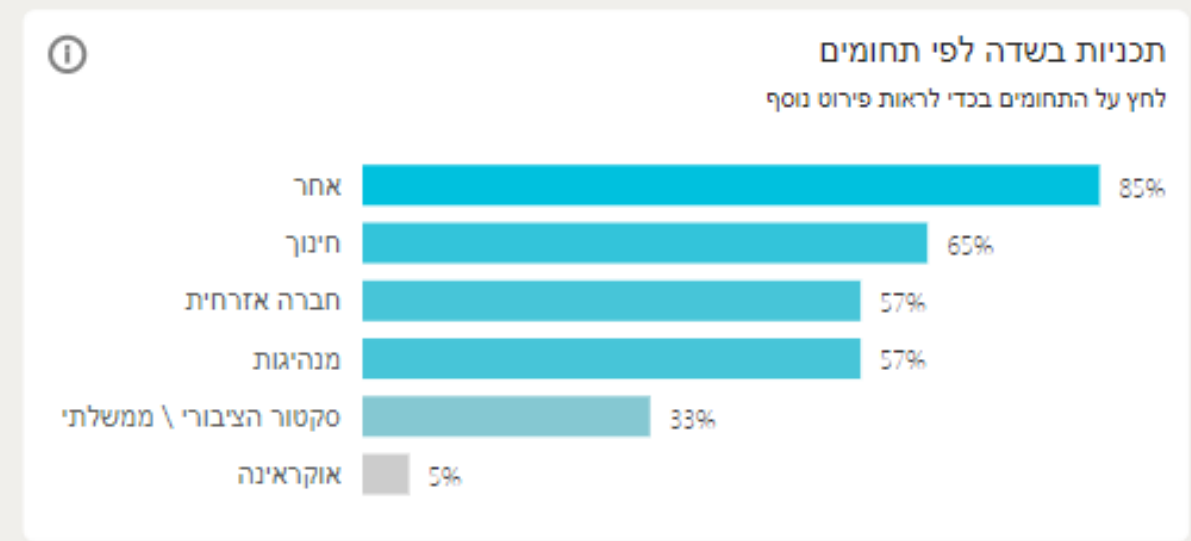
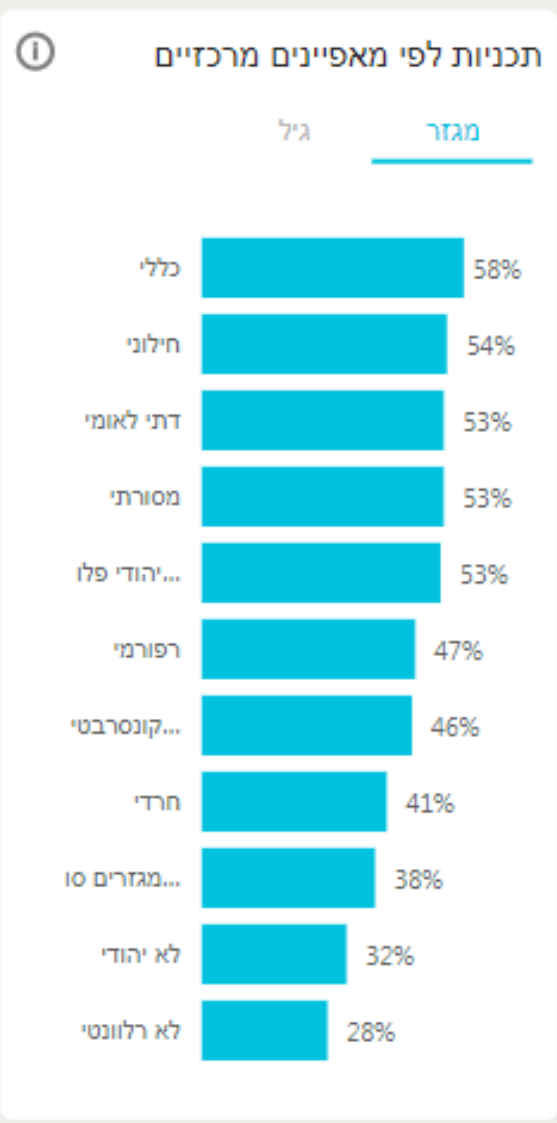
תכניות
428
התווספו 27 תכניות מתחילת הרבעון

מחלקות / פעילויות
184
התווספו 6 מחלקות / פעילויות מתחילת הרבעון

ארגונים
92
התווספו 1 ארגונים מתחילת הרבעון

92 ארגונים

184 מחלקות/פעילויות

428 תכניות

6 תחומי תוכן

מבט על השדה:

נתונים נבחרים ממשק "תחקור שדה העמיות"

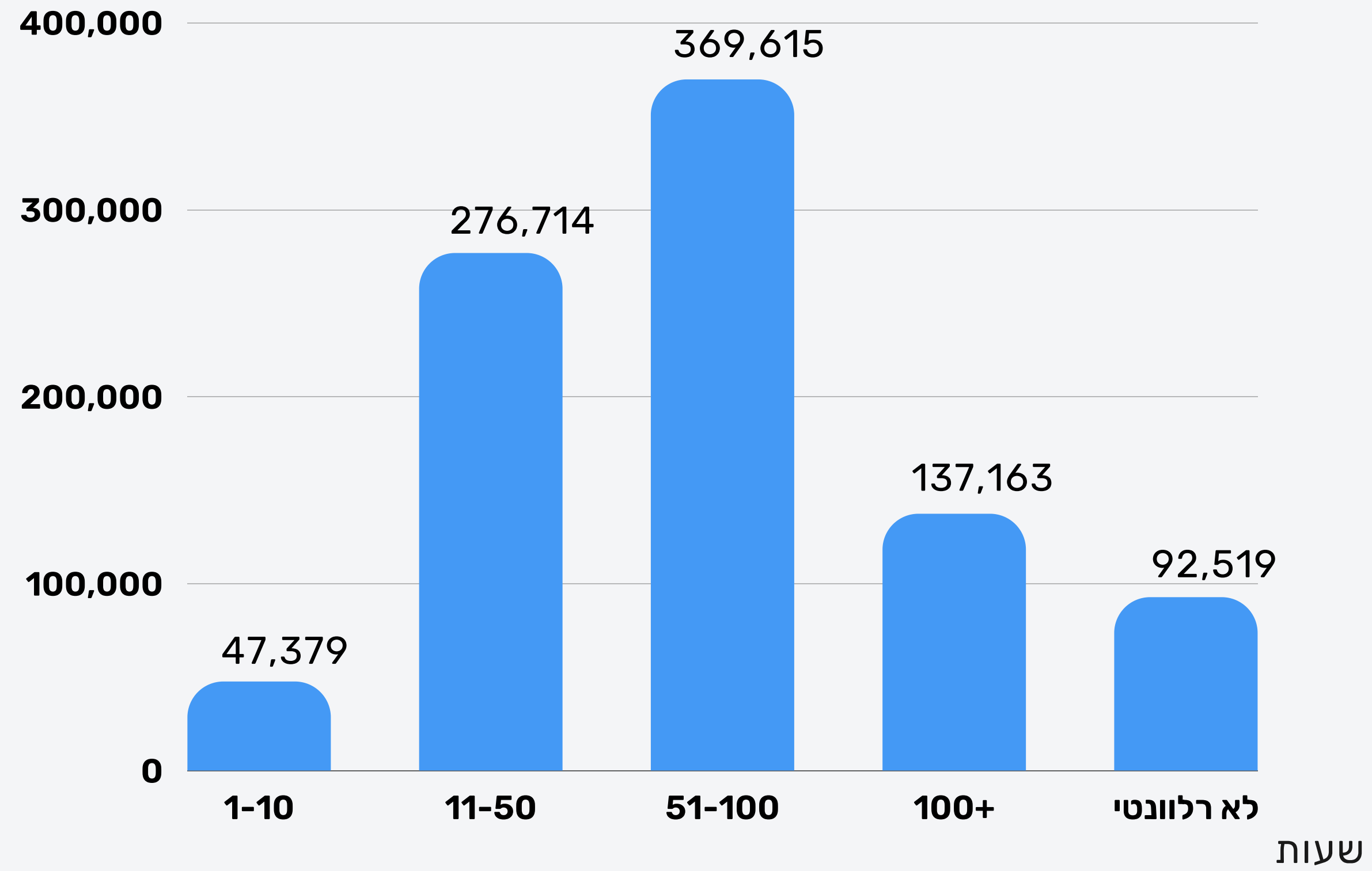
הנתונים והגרפים הבאים יוצאו מתוך מערכת המיפוי בעמוד "תחקור שדה עמיות". אחת הפונקציות של מערכת המיפוי היא האפשרות של כל אחת ואחד לבצע אנליזות מורכבות של נתוני מאקרו. בכך, אנחנו שואפים לייצר "הפשטה" של סיבוכיות הפקת המידע בשדה, תוך חיזוק המנהיגות דרך הנגשה של מידע מערכת לכולל הפעילים בשדה.

ניתן לגשת לעמוד "תחקור שדה עמיות" מכאן, או דרך ממשק הדשבורד, בתפריט בצדו הימני של המסך, ולגלות עוד נתונים רבים.

כל הנתונים בעמודים הבאים נכונים לתאריך ה-12.4.22. חשוב לציין כי אלו רק חלק קטן מאד מהנתונים שניתן ללמוד משימוש במערכת ואנחנו מעודדים אתכם לחקור אותה בעצמכם.

בוגרים

■ התפלגות מספר הבוגרים לפי נפח הפעילות (שעות) של התכניות אותן ...

מבט על השדה:

בוגרים

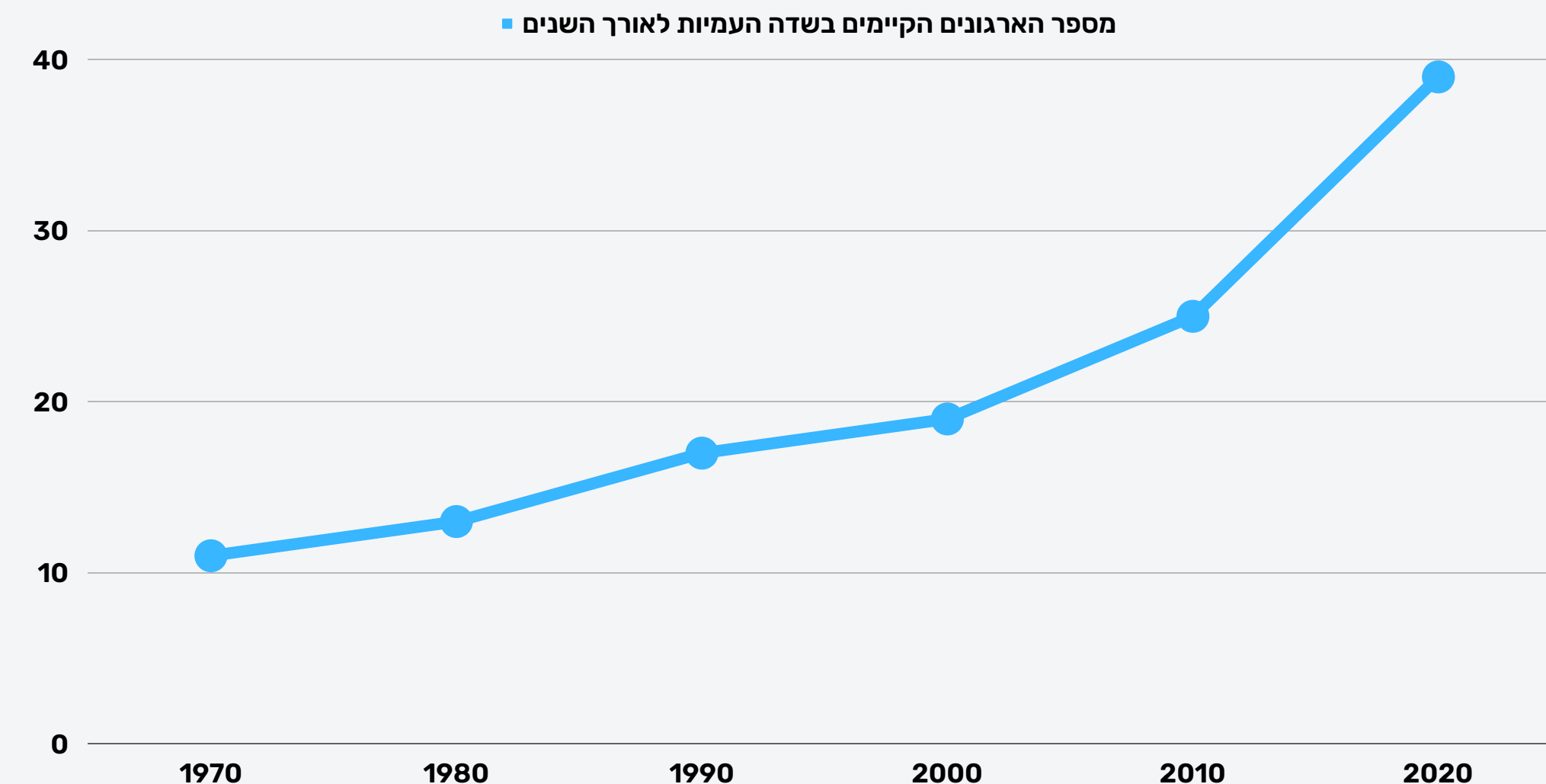
מבט על השדה:

בוגרים

על פי נתוני המיפוי, קרוב למיליון איש הם בוגרי פעילות עמיות כלשהי, כאשר קרוב לחצי מיליון עברו פעילות בסך של בין 51-100 שעות. חשוב לציין כי לא מדובר בנתונים מדויקים אלא טווח נתונים, משום שלרוב הארגונים אין נתונים מספריים מדויקים לגבי בוגרי התכניות. כמו כן ההגדרה ל"בוגר תכנית" אינה אחידה. בנוסף, יש לקחת בחשבון שישנן הרבה כפילויות, כך שסביר להניח שבפועל המספרים נמוכים יותר.

עם זאת, מנתונים אלה ניתן להסיק שעל אף המחסור במסלולי הסללה מגוונים לשדה המקצועי של עמיות יהודית, ולמרות שהשדה המקצועי עדיין יחסית מצומצם, עם מספר בוגרים משמעותי כל כך, השפעה משמעותית על החברה הישראלית והעם היהודי בעולם היא מחויבת מציאות. אולם, מכיוון שהתכניות פונות גם לאזרחי ישראל וגם לעם היהודי כולו, יש עוד פוטנציאל רב מבחינת הרחבת התכניות השונות. בנוסף, הנתונים הללו משקפים את מידת הפוטנציאל הרב שיש בשמירת קשר ותכניות המשך לבוגרי תכניות.

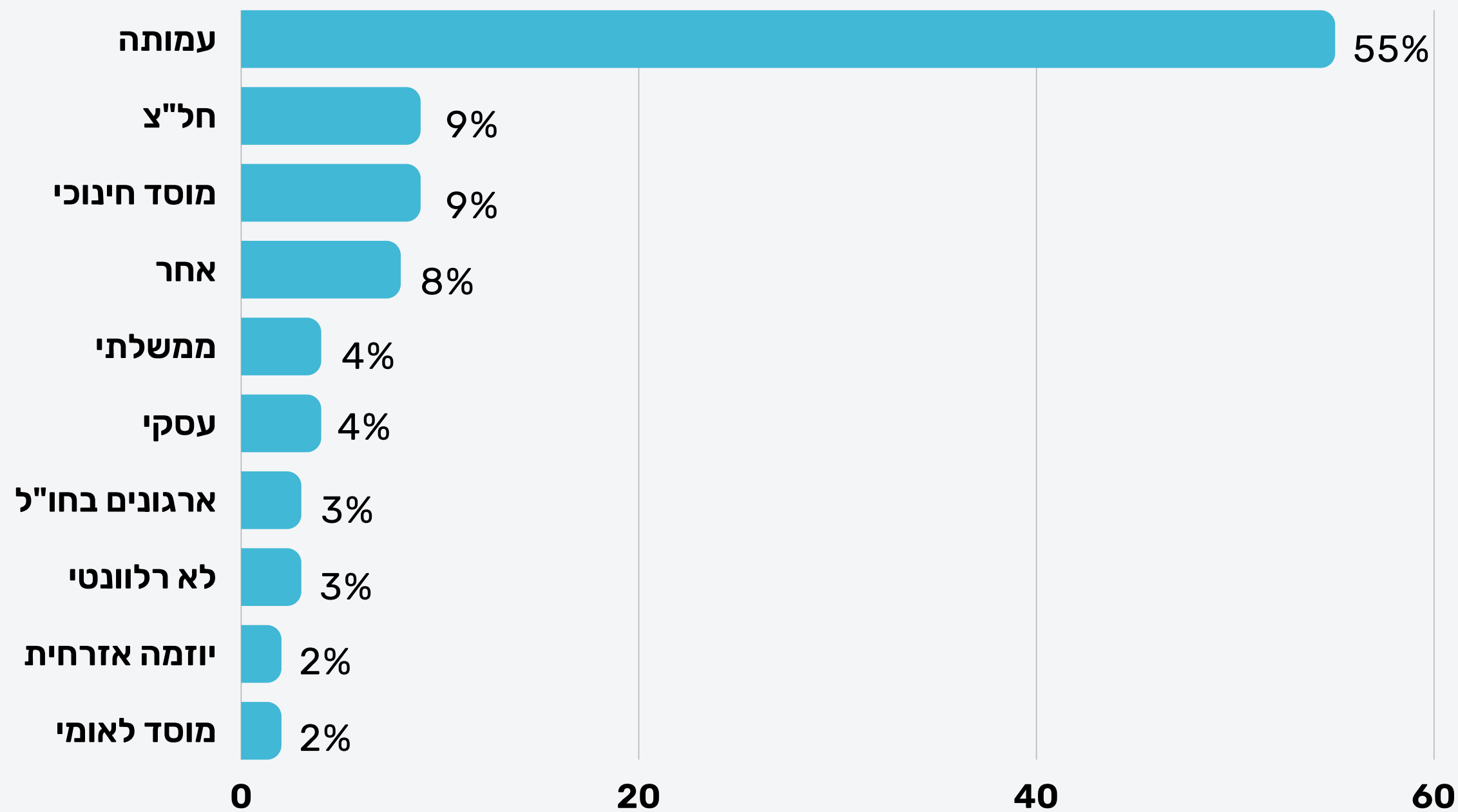
על פי הגרף אפשר לראות שבעשור האחרון היתה עליה תלולה במספר הארגונים שעוסקים בעמיות בסקטור הציבורי ממשלתי, מה שמעיד אולי על השינוי התפיסתי בקרב דרג מקבלי ההחלטות, על ההבנה שנושא העמיות נהיה סוגיה חשובה על סדר היום הציבורי. ישנה עלייה חדשה במיוחד בחמש השנים האחרונות, מ-26 ארגונים ב-2015, ל-39 ארגונים נכון ל-2020.

מבט על השדה:

צמיחת ארגונים
בסקטור
הציבורי/ממשלתי

התפלגות הארגונים בשדה העמיות לפי סוגי ארגונים

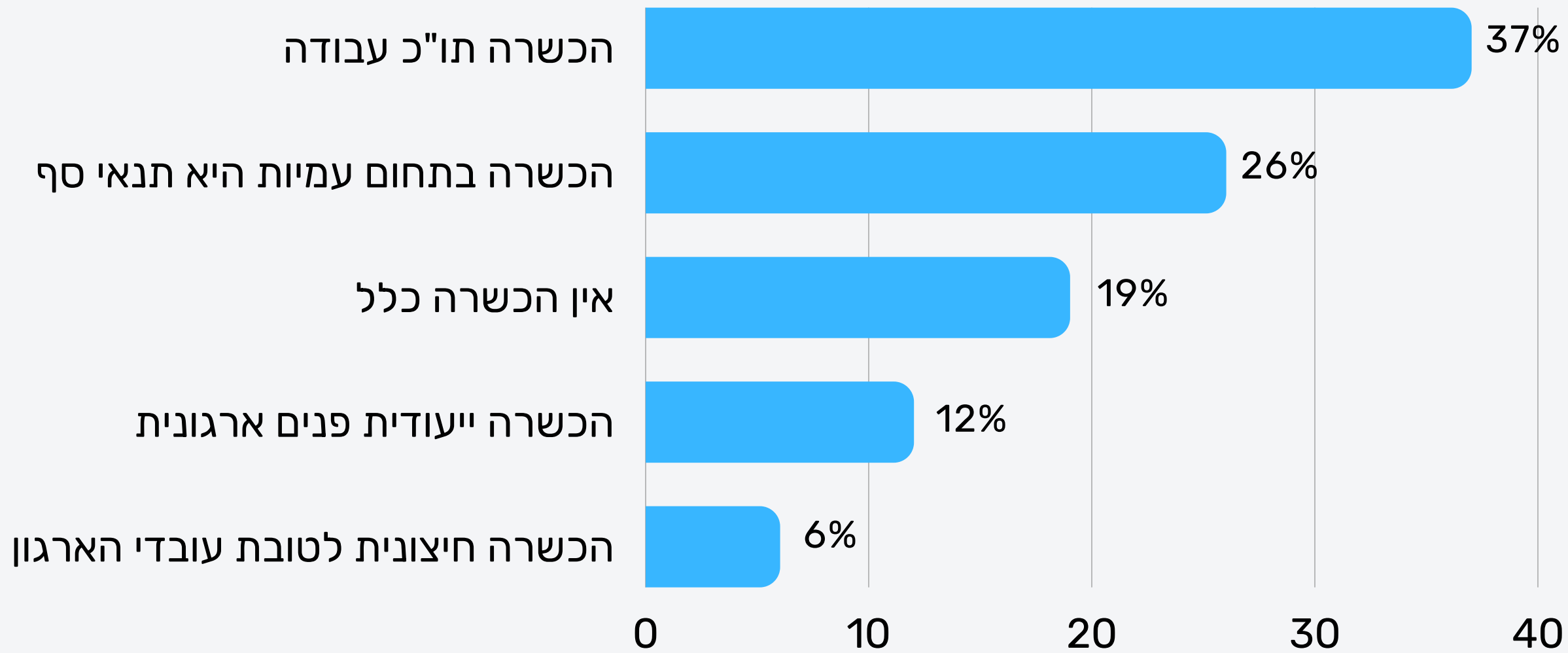
מבט על השדה:

סוגי ארגונים

רוב מוחלט של הארגונים הם עמותות, שהן ייצוג מכובד על החברה האזרחית. מבחינת שאר השדה ניכר שחלק גדול מפוטנציאל המעורבות של ארגונים שונים (כגון עסקי, מוסדות חינוכיים) עוד לא ממומש בהקשר קידום עמיות יהודית בישראל.

מבט על השדה: סוגי הכשרות

■ התפלגות הארגונים לפי סוגי הכשרות

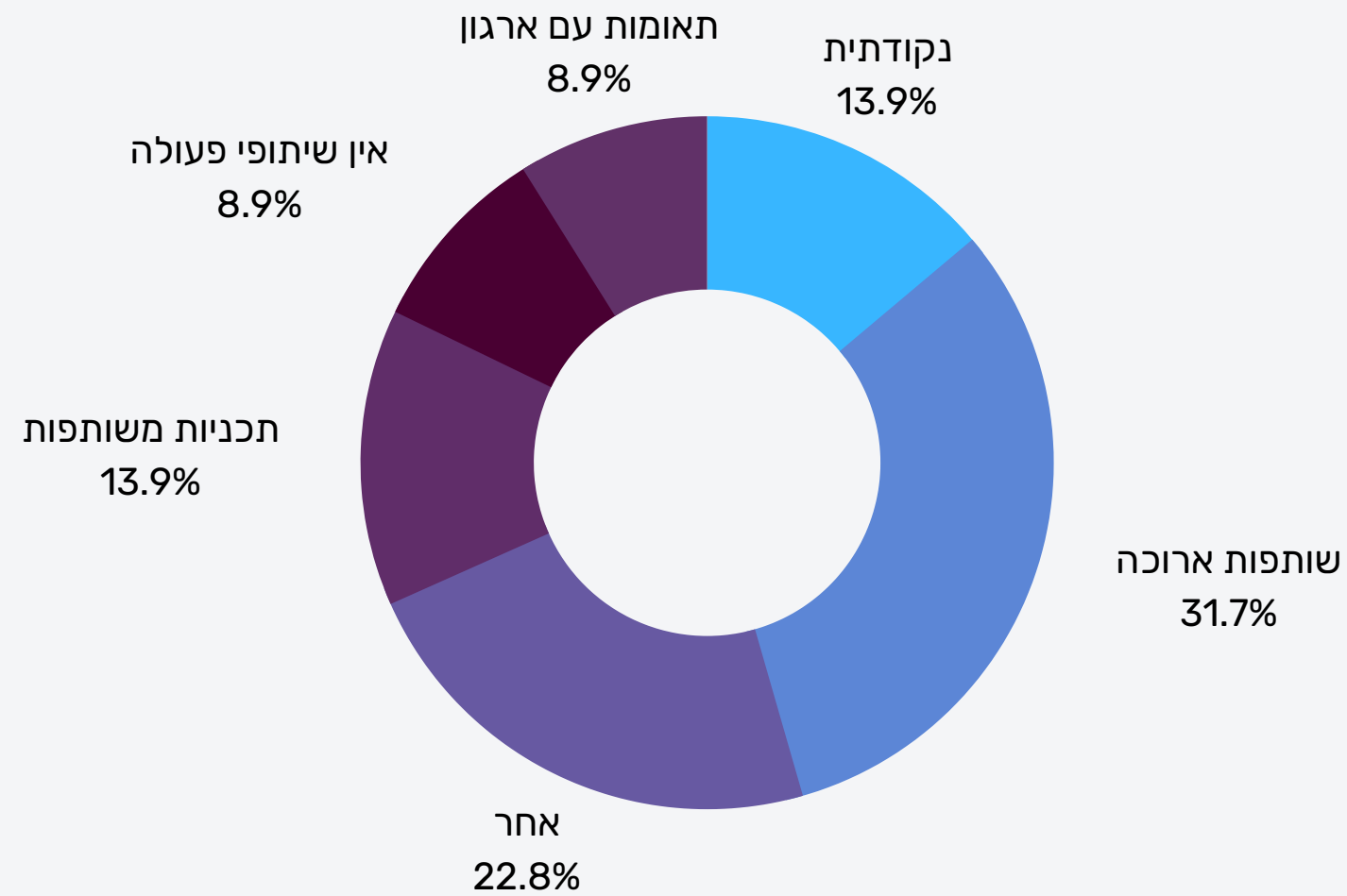

מחצית מהארגונים מכשירים את העובדים שלהם תו"כ עבודה, או שאין הכשרה כלל (56% ביחד) ועדיין יש מחסור במסלולי הצטרפות לתחום העמיות. לאור העובדה שלמחצית מהארגונים אין מסלול הכשרה מובחן וברור, ניכר שיש צורך קריטי ביצירת יותר מסלולי הכשרה מקצועיים.

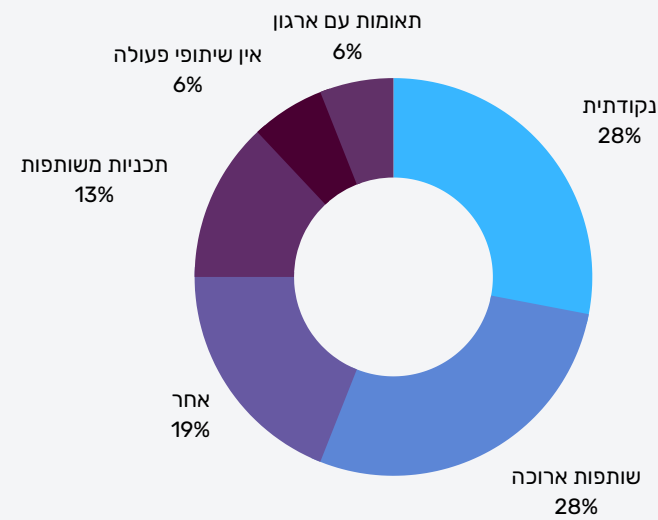
מבט על השדה:

חינוך

התפלגות הארגונים לפי סוג שיתופי פעולה - תחום חינוך

התפלגות הארגונים לפי סוג שיתופי פעולה - תחום כללי

כשמשווים בין סוגי שת"פ של תכניות חינוך, לעומת ההתפלגות בקרב כלל התכניות, ההבדל המרכזי הוא שאחוז השת"פ הנקודתי בפעילות חינוכית הוא כמחצית מהשת"פ הכללי. ניתן לשער שפעילויות חינוך דורשות שת"פ מעמיק יותר ועם זאת, ייתכן כי ישנן הזדמנויות רבות של שת"פ נקודתי בתחום החינוך שאינן ממומשות.

עם הפנים קדימה

מהלך המיפוי היה יוצא דופן וחלוצי, הן מבחינה מתודולוגית והן מבחינת שדה התוכן הממופה. שדה העמיות צמח בשנים האחרונות בצורה מרשימה ומחזיק היום בכלים רבים ליצירת שינוי עמוק בחברה הישראלית - הן מבחינת היקף הארגונים, פיתוח רעיוני וכלים מעשיים לקידום רעיון העמיות בחברה הישראלית.

עיקר המחשבה מאחורי נחיצותו של הדוח הרבעוני הוא האפשרות לספק לשדה כולו מידע עדכני הנחוץ להתייעלות וטיוב תהליכי קבלת החלטות. לשם כך יש צורך לשאוף לסטנדרט של מחויבות לעדכון הנתונים כדבר שבשגרה. היכולת של המערכת להעניק כלים חזקים לניתוח המגמות בשדה העמיות, תלוי בשיתוף פעולה של קהילת המנהיגים והארגונים ובאימוץ תרבות של שיתוף מידע ועדכון שותף של הנתונים. הדו"ח מספק תמונת מצב עדכנית "ממעוף הציפור" על הפעילות בשדה העמיות ולהראות מגמות עיקריות ושינויים.

המערכת, וכמו כן הדו"ח הרבעוני, הם נסיונות ראשוניים בפיתוח תרבות ארגונית ומקצועית משותפת. נשמח לקבל משוב על כך בדוא"ל: Peoplehood@reutgroup.org

"בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים". אין לך שיא של הכרה היסטורית מרומם מזה, ואין לך התמזגות של יחיד וכלל – ברחבי כדור העולם ובעמקי הדורות – גדולה מאשר בצו פדגוגי עתיק זה. איני יודע יצירה ספרותית יותר מחנכת לתיעוב העבדות ולאהבת החירות כסיפור השעבוד ויציאת מצרים. ואינני יודע שום זיכרון עתיק שכולו מופנה לקראת העתיד, שכולו סמל להווה ולעתידנו כ"זכר ליציאת מצרים". איזה יצר חירות עמוק טבוע בלב עם שיכול היה באביב ימיו ליצור יצירה גאונית כזאת ולמסור אותה מדור לדור.

ברל כצנלסון

בברכת חג שמח וכשר!

מכל השותפים של מערכת המיפוי

